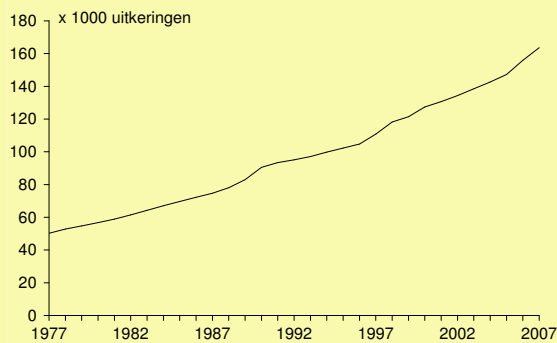

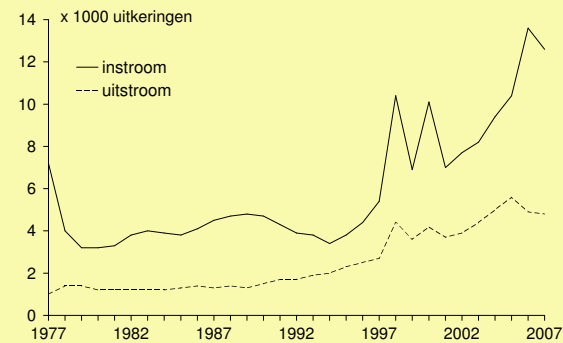
Bijna één op de twintig 18-jarigen komt in de Wajong

De afgelopen jaren is het beroep op de Wet Arbeidsongeschiktheidsvoorziening Jonggehandicapten (Wajong) fors toegenomen (zie onderstaande figuren). De instroom per jaar is bijna verdubbeld van 7 000 in 2001 tot 13 600 in 2006. Inmiddels is voor een cohort 18-jarigen de kans dat iemand in de Wajong terecht komt op 18-jarige leeftijd of later één op de eenentwintig. Het totaal aantal uitkeringen bedraagt in 2006 155 000. Hiervan heeft 42% een verstandelijke, 40% een psychische en 18% een fysieke beperking. Bij de huidige in- en uitstroombepalingen zal het aantal Wajong'ers na 2040 boven de 300 000 uitkomen en groter zijn dan het aantal personen in de IVA respectievelijk WGA.

Aantal Wajong-uitkeringen, 1977-2007

In- en uitstroom Wajong, 1977 - 2007

De Wajong is een inkomensvoorziening voor personen van 18 jaar of ouder die op jonge leeftijd gehandicapt zijn geworden. De uitkering voor een volledig arbeidsongeschikte Wajong'er bedraagt 75% van het wettelijk minimumloon en kan duren tot het 65e jaar. In 2006 werd in totaal voor bijna 2 mld euro aan Wajong-uitkeringen verstrekt, gefinancierd uit de algemene middelen. In 1998 is de instroom in de Wajong al op een hoger niveau komen te liggen omdat vanaf die tijd naast personen die op 18-jarige leeftijd gehandicapt waren, ook studerende zonder arbeidsverleden een Wajong-uitkering konden krijgen.

Waarom is het aantal Wajong'ers zo sterk gestegen? In de eerste plaats is de bekendheid van de Wajong groter geworden door veranderingen in de organisatie rondom jonggehandicapten, bijvoorbeeld de samenwerking tussen UWV en speciaal onderwijs en praktijkonderwijs. Daarnaast worden nieuwe ziektebeelden zoals bepaalde stoornissen in het autistisch spectrum vaker als diagnose gesteld voor een Wajong-uitkering. Voorts hebben gemeenten er sinds 2004 financieel belang bij om personen die daarvoor in aanmerking komen, een Wajong-uitkering te laten ontvangen in plaats van een bijstandsuitkering. Gemeenten betalen de bijstand immers uit hun eigen budget, terwijl de Wajong uit de algemene middelen wordt verstrekt. Verhoging van de Wajong-uitkering voor volledig arbeidsongeschikten per 1 juli 2007 van 70 naar 75% van WML en afschaffing van de bijstand voor personen jonger dan 27 jaar kunnen in de toekomst het beroep op Wajong in plaats van de bijstand verder stimuleren.

Slechts een bescheiden deel van de Wajongpopulatie slaagt erin werk te krijgen ondanks bestaande re-integratie-instrumenten zoals de no-risk polis, een loondispensatieregeling, de jobcoach en proefplaatsingen. Een kwart van de Wajong'ers werkt, waarvan tweederde via sociale werkvoorziening. De uitstroom uit de Wajong vanwege herstel of herbeoordelingen ligt op circa 2000 personen per jaar. Recent is het SER-advies *Meer jonggehandicapten aan het werk* verschenen dat o.a. adviseert tot extra investeringen in het onderwijs voor deze groep, een betere afstemming tussen betrokken organisaties en individuele ondersteuning op maat. Andere mogelijkheden om de participatie van jonggehandicapten te verhogen zijn bijvoorbeeld enige beperking van de toegang tot de Wajong voor personen met minder ernstige stoornissen, inkorting van de duur van de uitkering voor Wajong'ers waarvoor arbeidsparticipatie niet is uitgesloten, of verbetering van de prikkelwerking door gemeenten verantwoordelijk te maken voor uitvoering van de Wajong onder toepassing van de budgetteringsystematiek uit de bijstandswet.